

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
ul. Pomorskie 47
Polskiej Służby Powietrznej
ul. Murza 93, tel. 0043 56
www.zawacki.pl; www.zawacki.org.pl
REGON 870304780
RS 00000 41692
KOD 1506 0000 0000 5002 0244

teczka zabiorowa u do, Arch. 1534 u 1998,
oprac. 2010.

Materiały wpływają do zbiorów przygotował prof. E. Kawocki
w 1975u.

AK
ŚLĄSK
Sosnowiec

KEMPA tucja
z d. Wróbel
ps. „Basia”, „Luca”

T.1138/ISSU

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — KEMPA .....

tuca .....

s d. Grobel .....

ps. „Basia”, „Luca” .....

I/1. Relacja

138/WSK

I/2. Dokumenty (sensu ścisłym) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora ✓

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓

II Materiały uzupełniające relację

- R. Bednorski, Kempowa tuja - biogram [w:] Sylwetki kobiet - żołnierzy,
Toruń 2003, rps (kopia), k. 3, s. 1-3

II-1
w jej pokoju wisi fotografia męża w mundurze pilota i fotografia Jana Pawła II. Na półkach przyciągają wzrok liczne zdjęcia i pamiątki z czasów wojny.

Major Stefania Karpińska jest czynnym członkiem stowarzyszeń kombatanckich: Polish Air Force Veteran Association i Silver Wings Fraternity. W czasopiśmie „Skrzydła”, w numerze poświęconym XIX Zjazdowi Lotników Polskich, ukazał się jej artykuł *Wspomnienia z lotów*, oparty na fragmentach pamiętnika (Londyn 1979). Współdziała z Polish Historical Association. Za swą ofiarną pracę w kręgach polonijnych została w 1997 r. odznaczona Orderem *Polonia Mater Nostra est*.

Teresa Bojarska

APAK, sygn. 538/WSK; J. Domański, *1000 słów o samolotach i lotnictwie*, Warszawa 1978, s. 360; H. Karpiński, *Stefania Cecylia Wojtulanis-Karpińska*, w: *Służba Polek...*, cz. 4, Toruń 2000, s. 325. 336; S. Karpiński, *Na skrzydłach huraganu*, Londyn 1976–1977; K. Sobolewski, *Spotkanie u słynnej lotniczki Barbary Wojtulanis*, *Za i Przeciw* 1987, nr ....; *Polskie Siły Zbrojne po drugiej wojnie światowej*, Londyn 1959, passim; G. Stanwyck-Stankiewicz, *Barbara Wojtulanis-Karpińska – Vignettes of Poles in twentieth century*, Kalifornia; K. Wojtowicz, *Służba Polek w wojsku w Wielkiej Brytanii*, w: *Służba Polek...*, cz. 2, Toruń 1998 s. 380; A. Zamoyski, *Zapomniane dywizjony*, Londyn 1995, s. 49, 50.

Kempowa Lucja z d. Wróblówna, 2 voto Zabrzeńska (ur. 1917 r.) „Basia”, „Luca”, łączniczka i kurierka śląskiego oddziału Departamentu Informacji i Prasy Delegatury Rządu RP na Kraj, urzędniczka.

Urodziła się 30 listopada 1917 r. w Sośnicy-Gliwicach (Śląsk) z ojca Józefa Wróbla, maszynisty kolejowego i matki Wiktorii z d. Milka. W 1922 r., a więc już po trzecim powstaniu śląskim, w którym jej ojciec brał czynny udział, rodzice wraz z siedmiorgiem dzieci przeprowadzili się do Katowic. Tu Lucja ukończyła szkołę wydziałową, a następnie w Chorzowie-Mieście w 1937 r. zdała maturę w Liceum Handlowym i podjęła pracę w Towarzystwie Czytelni Ludowych w Katowicach.

Lata wojny spędziła na Śląsku. Wiosną 1942 r. w Luborzycy koło Krakowa zawarła tajny ślub z porucznikiem WP Konstantym Kempą. Zamieszkali w Sosnowcu przy ul. Lwowskiej 3. Konstanty Kempa „Tadeusz” był głęboko zakotwiczony w podziemiu. Był członkiem AK (uprzednio ZWZ i „Ku wolności”), kierownikiem śląskiego oddziału Departamentu Informacji i Pracy Dele-

gatury Rządu RP na Kraj oraz członkiem organizacji „Ojczyzna”. Oficjalnie był zatrudniony w żwirowni niemieckiej, sąsiadującej z obozem koncentracyjnym w Birkenau i w Auschwitz. „Tadeusz” miał swoich współpracowników do spraw politycznych, gospodarczych i wojskowych na całym terenie Śląska. Poza tym dużo informacji uzyskiwał od robotników cywilnych zatrudnionych w obozie, a także od więźniów i Niemców. W przekazywaniu i opracowywaniu uzyskanych materiałów oraz w kontaktach ze współpracownikami uczestniczyła Łucja „Basia”, a gdy w 1943 r. urodził się syn Stanisław, to i on „pomagał”, Łucja bowiem transportowała meldunki, gazetki i broń w jego beciku i wózku. Zbyszko Bednorz, bezpośredni szef „Tadeusza” w strukturach Delegatury Rządu RP na Kraj w Warszawie, tak m.in. scharakteryzował działalność konspiracyjną małżeństwa Kempów: „Niezwyczajna aktywność Kempy w podziemnej wojnie z okupantem zarówno w okresie przed przejściem do Delegatury, jak i później znajdowała mocne oparcie w jego narzeczonej, a potem żonie Łucji, z domu Wróbel. Oparcie, źle, mało powiedziane, ponieważ Łucja vel ‘Basia’, vel ‘Luca’ była częścią jego podziemia, współpracowniczką ofiarną, kurierką, domem niepodległej sprawy. Pochodziła, tak samo jak Konstancy Kempa z rodziny powstańczej” (Z. Bednorz, *Lata krecie i orłowe*, Warszawa 1987, s. 73).

Ścisłe powiązany konspiracyjnie z sosnowieckim mieszkaniem Kempów był dom Wróblów w Katowicach, gdzie odbywały się spotkania konspiratorów i składowano lekarstwa przeznaczone dla obozu oświęcimskiego oraz broń. „Tadeusz” przekazywał meldunki ze Śląska za pośrednictwem komórki w Krakowie, którą prowadził Alfred Jesionowski, krytyk literacki z Katowic, lub bezpośrednio do Warszawy, na umówiony kontakt.

Dnia 28 lutego 1944 r. „Tadeusz” został aresztowany w miejscu swojej pracy, tj. w Oświęcimiu. Była to jedna z największych wsi na Śląsku. W ciągu miesiąca aresztowano kilkadziesiąt znaczących konspiratorów. Wśród nich także powiązanych z Departamentem Informacji i Prasy Delegatury Rządu RP na Kraj, a działających w Krakowie m.in.: siostrę Łucji – Różę „Iżę”, łączniczkę na trasie Kraków–Warszawa, której udało się uciec z gestapo jeszcze w Krakowie.

Dnia 21 marca 1944 r. Łucja w Katowicach wraz ze swoją drugą siostrą, Klarą, poszły ostrzec konspiracyjną koleżankę, Marię Badurową. W mieszkaniu Badurowej był już jednak „kocioł” i obydwie zostały aresztowane. Łucję zwolniono ze względu na jej stan – była w prawie ósmym miesiącu ciąży, natomiast Klara po kilku miesiącach spędzonych w katowickim więzieniu została wysłana do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück. Gestapo ponownie aresztowało Łucję w sierpniu 1944 r. Zabrano ją z domu, pozostawiając bez opieki półtorarocznego Stasia i trzymiesięczną Krysię. Po kilku tygodniach spędzonych w więzieniu na Ostrej Górze w Sosnowcu przewieziono ją do obozu w Mysłowicach, gdzie oczekiwała, tak jak podano w wyroku, na wywózkę do Ravensbrück. Nie doszło to tego, bo w tym obozie też była „konspiracja” i Łucja dwukrotnie została tajnie skreślona z listy transportu. Gdy wojska sowieckie zbliżyły się do Mysłowic, więźniarki uciekły. „Tadeusz”, przetrzymywany w obozie

II-3

oświęcimskim na Bloku 11, został powieszony na kilka dni przed oswobodzeniem obozu. Po prawie dwu latach jego towarzysz niedoli przyniósł do domu Wróblów gryps, pisany przez „Tadeusza” na kilka godzin lub minut przed śmiercią. Oto kilka fragmentów: „6.I.45. Za kilka godzin, a może minut mnie zabiją. Proszę, nie rozpaczajcie. Życie daję za Ojczyznę... Najukochańsza Łusieńko. Do końca mego życia myślę o Tobie, bo tylko Ciebie jedynie kocham nade wszystko... Zostań z Bogiem, bądź silna. Daj dzieciom moje nazwisko. Mam silną wiarę w Boga i Przczystą Panienkę. Żegnajcie z Bogiem. Kostek”.

Po wojnie Łucja pracowała w Urzędzie Skarbowym w Katowicach. W 1948 r. wyszła ponownie za mąż za Kazimierza Zabrzeskiego, prawnika i urodziła jeszcze dwoje dzieci: Tadeusza i Aleksandrę. Od 1952 r. do 1974 r. pracowała w Przedsiębiorstwie Instalacji Przemysłowych w Katowicach. Została uhonorowana odznaczeniami kombatanckimi.

Róża Bednorz

Z. Bednorz. *Lata krecie i orłowe*, Warszawa 1987, s. 73–77, 87, 89, 91, 180; tenże, *Gniazdo wędrujące*. Opole 2000, s. 88, 91.

Kęszycka Józefa Małgorzata Maria (1920–1942), „Józia”, współredaktorka i kolporterka czasopism Tajnej Armii Polskiej (TAP), konspiracyjna działaczka ZWZ–AK w Ravensbrück.

Urodziła się 7 marca 1920 r. w Błociszewie pow. Śrem, woj. poznańskie, jako córka Daniela i Julii z Ponikiewskich. Była siódmym spośród ośmiorga dzieci należących do tej ziemiańskiej rodziny. Ojciec urodził się i wychował w Anglii, w latach młodości służył w angielskiej marynarce handlowej, a w 1908 osiadł w odziedziczonym po ojcu Danielu majątku w Błociszewie.

Ducha miłości do Ojczyzny i gotowość poświęcania się dla niej Józka wyniosła z domu rodzinnego. Ojciec dawał tego przykład, walcząc w 1919 r. w Powstaniu Wielkopolskim i pełniąc funkcję oficera-tłumacza przy Komisji Koalicyjnej podczas przeprowadzania plebiscytu na Górnym Śląsku. W latach 1920–1922 był polskim konsulem w Opolu, a w 1923 r. przez kilka miesięcy komisarzem polskim w Gdańsku. Łączyła go przyjaźń i współpraca z Wojciechem Korfantym.

Gdy Józka miała trzy lata, umarła jej matka. Ojciec musiał wrócić na wieś, ale że był politykiem, a nie rolnikiem, przymusowa codzienność go nużyła, go-

III/1 Materiały dotyczące rodziny relatora

- A. Tarę, Konstanty Kempa - biogram do Śląskiego Słownika Biograficznego, 1974, mps (kopia), k. 2, s. 1-2

Biografia Konstantego Kempy opracowana do Śląskiego Słownika biograficznego przez dra Alojzego Targa .

K E M P A Konstanty /1916-1945/, porucznik WP, działacz konspiracyjny na Śląsku. Ur. w Łabędach koło Gliwic, był synem Euzebiusza i Emmy Szoltyśnik. Pochodził z zasłużonej dla polskości rodziny śląskiej. Do szkoły powszechnej uczęszczał w Katowicach, dokąd ojciec, ja-
jako powstaniec śląski, musiał uchodzić wraz z rodziną po podziale Górnego Śląska między Polskę i Niemcy. /1922/ Naukę gimnazjalną rozpoczął K. w Katowicach, skąd przeniósł się do szkoły kadetów we Lwowie. Po ukończeniu podchorążówki w Zambrowie uzyskał w 1937 r. promocję oficerską. Pozostał w zawodowej służbie wojskowej. W czasie kampanii wrześniowej 1939 r. uczestniczył w walkach z oddziałami armii niemieckiej na odcinku Mikołów-Tychy i został odznaczony za waleczność. W ostatniej fazie kampanii wrześniowej dostał się do niewoli niemieckiej, z której udało mu się zbiec i powrócić na Śląsk. Nie mając możliwości pobytu na Śląsku, osiedlił się w Sosnowcu. W 1942 r. zawarł związek małżeński z Lucją Barbarą Wróbel.

Już w pierwszych miesiącach okupacji związał się z polskim ruchem podziemnym na Śląsku i należał do najbardziej czynnych. Najpierw pracował w szeregach organizacji podziemnej 'Ku wolności', następnie współpracował z tzw. Departamentem Informacji / DI / Delegatury Rządu na Kraj. Z polecenia DI podjął się bardzo niebezpiecznego zadania, bo zorganizowania komórki informacyjnej na terenie obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie pracował jako urzędnik w zakładach przemysłowych. Zapoznanie opinii polskiej i światowej z potwornościami obozu oświęcimskiego oraz dostarczanie polskim czynnikom podziemnym informacji o charakterze produkcji zakładów oświęcimskich było w poważnej mierze zasługą Kempy. Obok działalności w ramach DI pełnił również funkcję łącznika między Warszawą a delegatem Rządu na Śląsk. W drugiej fazie okupacji był również czynny w akcji prowadzonej przez okręgową komendę Armii Krajowej /AK/ na Śląsk. M. L. zajmował się dostawą broni dla AK, którą w znacznym stopniu dostarczał mu jego brat Stanisław, wcielony do lotnictwa niemieckiego, a będący członkiem polskiego ruchu oporu. Na skutek poważnej dekonspiracji, jaka miała miejsce w szeregach AK na Śląsku na przełomie 1943/44 r. K. został aresztowany przez gestapo 28.II. 1944 r. i osadzony najpierw w więzieniu śledczym w Katowicach, następnie w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, gdzie został stracony 5.I.1945 r. Uwięziona zastała również jego żona Lucja, która współpracowała z mężem w akcji podziemnej.

źródła: Brożek L. i in. Materiały do listy strat kultury polskiej na Śląsku w latach 1939-1945. Zaranie Śląskie 1960 nr.4 s.638; - Targ Alojzy-Śląsk w okresie okupacji niemieckiej /1939-1945/, Poznań

III/1-2

/ biografia : Kempa Konstanty/

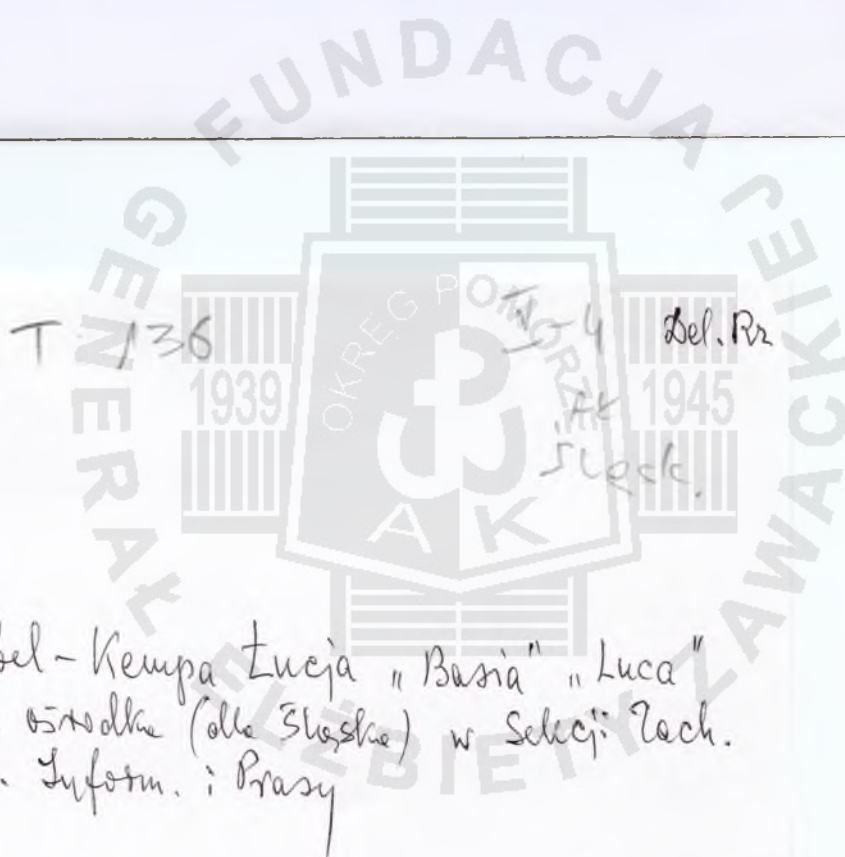
1946 s.56,60; Życiorysy wpisane w historię - K.K. -Trybuna Robotnicza ,nr.19; - Materiały własne autora artykułu , dotyczące polskiego ruchu oporu na Śląsku w czasie okupacji; - Informacje rodziny K-y, zamieszkałej w Katowicach, oraz Zygmunta Janke Waltera, komendanta AK na Śląsk w 1944 r, zamieszkałego w Pabianicach

Alojzy Targ

*z materiałów przechowywanych od dr. Targa
przeписаł A. Koczowski
parisz 1989*

V Nazwiskowe karty informacyjne, k. 6

W. Grabowski - Delegatka Pracy
Wwa 1995 PAX s. 105

YN-K

I-3

ZWZ AK
Śląsk

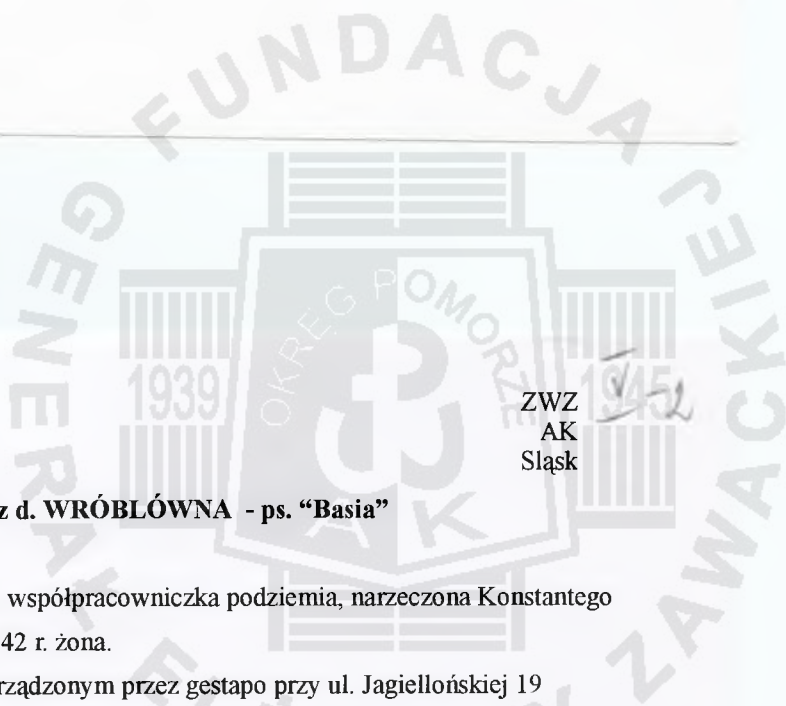
KEMPA LUCJA

28 lutego 1944 r. aresztowana wraz z mężem por. Tadeuszem Kempą, kierownikiem informacji Śląskiej Delegatury Rządu.

Źródło:

Niekrasz Juliusz, "Z dziejów AK na Śląsku", wyd. II K-ce 1993, s. 154

Z. Kotowicz' 99

ZWZ
AK
Śląsk

KEMPOWA LUCJA z d. WRÓBLÓWNA - ps. "Basia"

od października 1939 r. współpracowniczka podziemia, narzeczona Konstantego Kempy. Od czerwca 1942 r. żona.

Aresztowana w kotle urządzonej przez gestapo przy ul. Jagiellońskiej 19 w Katowicach 1944 r. w punkcie kontaktowym męża "Tadeusza" i "Nowiny" aresztowanego 28 II 1944 r. Osadzona w ciężkim więzieniu śledczym w Mysłowicach, z krótką przerwą na czas porodu, przetrwała do końca wojny w zamknięciu.

Źródło: Zbyszek Bednorz, Lata Krecie i Orłowe, wyd. PAX, W-wa 1987, s. 73, 74, 87, 89, 91, 180

Z. Kotowicz' 00

KEMPOWA ŁUCJA

z domu Wróblówna ur. 1917 2 voto
Zabrzeška
ps „Basia” „Luca” Łęczniczka
i Kuriierka śląskiego oddziału Departamentu
Informacji i Prasy Delegatury Rządu
RP na Kraj urzędniczka. Aresztowana
przez Gestapo. Ucieczka z Mysłowicach

Zob.

Sylwetki Kobiet Żołnierzy
Fundacja „Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek
str 160, 161, 162

2003

102/śląsk

Kempowa Lucja Barbara

żona R. Kempy z Dal R.

w dniu areszt Kempy obywatel z Duklowicz
skrytka z ostrzeżeniem

Kempowa wydatka telegram do Woy
zob wspan córki Duklowicz str 8

rel 102/śl.

1-6

Sosnowice
Del. R. Śląsk

Kempowa Lucja Barbara z d. Wróblówna
rod 1917

rel 102 Sl - opis pracy

muż z R. Kempy

o Lucji tylko drobne wiadomości

areszt po areszt. muż z 28 II 44

zob wspan pracy
z mużem

Kempa Lucja z d. Hróbel

ARCHIWUM

102 Slask
1975

T. 138 / WSK

AK
Śląsk
Deleg. Regdu

KEPA Lucja
z d. WRÓBEL
p-s „Bawia”, „Luce”

VI. Fotografie

1. Zdj. leg. kym., l.b.d. J, ony, sz. 1

1. Teżeli osobowe

2. T. 138/wsk

3. oryg.

4. EM

5. KEPA tucja

2 ol. Wróbel

ps. "Basia" "Lycia"

6. N.N

7.

8. uwagi. Opis na odwrocie fot.

tucja Wróbel

Kempowa - Zabrzezka

КЕМІРА ЗУСІГА